

Ptujska mlekarna bo postala pomembno živilsko-predelovalno industrijsko podjetje

V letošnjem letu so se prvič pričele izpolnjevati želje vseh, ki so ves čas po osvoboditvi čakali, da bi skupnost tudi kmetijstvu nudila znatnejšo pomoč pri njegovem razvoju. Visoka številka 2 milijardni sto enajst milijonov dinarjev, kolikor je bilo v tem letu odobrenih kreditov za kmetijstvo in živilsko predelovalne industrije v Sloveniji, dovolj prepričljivo opravičuje trditev.

Ko se diskutira o kreditih, se pogosto slišita predvsem dva ugovora: zasebni kmetje pravijo, da je za potrebe njihovih gospodarstev bilo premalo na razpolago. Resnici na ljubo povedano bi krediti, določeni za zasebna kmečka gospodarstva, za začetek kar zadostovali, na žalost pa je res, da so pogoji, ki jih je postavila Narodna banka, tako neugodni, da od odobrene kvote za Slovenijo ni bilo izkorisčenih niti 10 odst. Drugi, posebno najzaostalejši kmečki proizvajalci pa skušajo zanikati, da ima živilska predevalna industrija sploh kaj skupnega s kmetijstvom ter so mnenja, da od nje nimajo nobenih koristi. Kolikor prvi ugovor vsaj malo drži, je drugi ne samo nazadnjaški, temveč prav heumen.

Da bo bolj jasno, kaj pomeni v narodnem gospodarstvu napredne knetijske države živilska predelovalna industrija, navajamo nekaj podatkov, ki veljajo za holandsko mlekarško industrijo za leto 1952. (Podatki so bili objavljeni na holandski mlekarški razstavi junija 1953 v Haagu.) V mali Holandiji, ki šteje sicer 10 milijonov prebivalcev, je leta 1952 proizvedeno 1000000 ton mleka, kar je skoraj dvojnica iz leta 1948. Proizvodnja mleka je zmanjšala potrebo po mleku za živilske namene z 100000 ton. Na enočlanski domačem kot na tujim tržistem. Uporablja se kot najboljše lepilo v lesni industriji (lesotinje plošče, vezane plošče itd.), v industriji barv, za izdelavo plastičnih mas, umetne volne, umetne svile itd. Po približnih podatkih ga Jugoslavija letno uvaža iz inozemstva okrog 2000 vagonov. Njegova uporaba pa se bo v naslednjih letih še znatno povečala.

Z ureditvijo oddelka za proizvodnjo kazeina bo ptujska Mlekarna ob polnem izkorisčanju zmogljivosti sposobna letno postaviti na trg 200 ton surovega masla in 155 ton kazeina ter bo lahko dnevno odkupila 15.000 do 25.000 litrov mleka (sedaj odkupi največ 7000 litrov).

proizvodov 831 milijonov hol. goldinarjev, kar predstavlja 10 odst. vrednosti vsega holandskega izvoza. Se bolj presenetljive so številke, ki kažejo, kakšen delež ima Holandija v svetovnem izvozu mlečnih proizvodov: surovo maslo 13,5 %, sir 23,5 %, mleko v prahu 22,3 odst. kondenzirano mleko pa celo 52,25 %.

trebna le zato, da se bo zaposnila nova delovna sila in proizvajala za domači trg proizvode, ki primanjkujejo in katerih potrošnja bo vedno večja (med drugim bo razbremenila uvoz kazeina iz inozemstva za 7 odst.) temveč je potrebna predvsem zato, da razširi kmetovalcem ptujskega okraja tržišče za mleko, kar je že v tem

Ali bi mogli Holandci svojo živinorejo razviti do tako zavidne višine in kam bi z mlekom, če ne bi imeli tako razvite mlekarske predelovalne industrije?

Nesporno je torej, da se bo tudi naše kmetijstvo razvijalo brez večjih pretresljajev le, če se bo vzporedno s tem razvojem gradila tudi živilsko predelovalnica industrija.

vajna industrija.
Po pravilni ocenitvi tega dejstva je kolektiv ptujske Mlekarne zaprosil in tudi dobil posojilo za modernizacijo in razširitev svojega obrata. O najetju posojila so razpravljivali več mesecov, ne samo upravní odbor, temveč ves kolektiv. Saj sedemdesetmilijonsko posojilo niso mačje solze, kot so pogosto

Ali je ta investicija res potrebna? Ali gre samo za to, da se najame kredit, ker je to pač

V starji Jugoslaviji v ptujskem okraju sploh ni bilo nobenega mlekaškega obrata, oziroma so nekaj mesecev v letu delovali tri male sirarnice, ki jih ni vredno niti omenjati: v Ptuju, Trnovski vas; in Središču. Vse tr; so v času polnega obratovanja predelale dnevno okrog 900 litrov mleka v sir.

Leta 1942 so Nemci adaptirali staro šupo na Zrinjsko-Frankopanski ulici v Ptuju, kjer so namestili napravo za pasteurizacijo, posnežalnik in maslarino. To jim je bilo potrebno za zbiranje mleka iz obveznega odkupa, namen pa v glavnem ta, da mestno prebivalstvo ne bi uživalo polnomastnega mleka, ki so ga v mlekarji posnemali za proizvodnjo surovega mesta, s čimer so hoteli omiliti silno pomanjkanje maščob.

ka, bo potrebno sedanje primeti-
tivno urejene zbiralnice opremiti vsaj s hladilnimi napra-
vami in zgraditi nekaj novih
zbiralnic. Saj je n. pr. samo
mala občina Cirkovci, ki danes
dobavlja 900 do 1000 litrov mle-
ka, sposobna dnevno dobaviti
okrog 2000 litrov, če se zbiral-
nica opremi s hladilno napravo.
Nujno potrebno bi bilo opremiti
s hladilnimi napravami še zbi-
ralnice v Podlehniku, Placarju,
Trnovski vasi, Gaberniku, Sre-
dišču, Oblakih in Presiki, med-
njimi bi morale biti 4 na novo
zgrajene. Seveda so tu po sredi-
ne nove investicije okrog 10 mil-
ijonov dinarjev, ki se jih kolek-
tiv ptujske Mlekarne razumlji-
vo boji. Vsak trezen človek v
ptujskem okraju pa bo pipo-
ročal tudi to investicijo, poseb-
no še, ker so sredstva na raz-
polago. Kolektiv je namreč najel 70 milijonov dinarjev poso-
jila, od česar bo ostalo nerab-
ljenih 23 milijonov, to pa za-
radi tega, ker je bil prvi pred-
račun za strojno opremo nare-
jen po cenah za uvoženo opre-
mo, medtem pa bodo domače
tovarne enako opremo dobavi-
le za 23 milijonov ceneje.

Gradnja je že v polnem teknu, bodo vsa dela končana 1. decembra t. l. Na novo bo zazidanih 900 kvadratnih metrov torisne površine. V novi zgradbi bodo imeli primerne prostore: oddelki za proizvodnjo kažeina s sušilnico, hladilnica za surovo maslo, skladišče za kažein in sir, garaža in nadgaražami 4 družinska stanovanja. Novogradnja bo izvršena tako, da bo proizvodnja skupno z že obstoječim obratom tekla po tekočem traku. P. J.

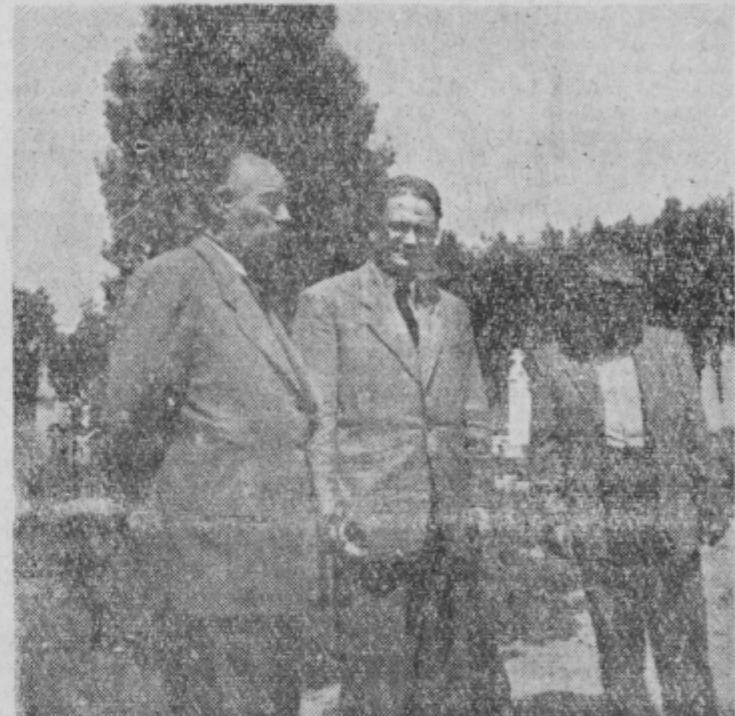
**Ob 22. júliu so prejel
odkovania**

Ob slovesnosti za 22. julij — Dan vstaje slovenskega ljudstva, ki so bile v občinskih sedežih ptujskega okraja in ob obiskih patrulj, so bila izročena borcem NOV in aktivistom OF odlikovanja v znak priznanja za junashko zadržanje pred govorščinom, za aktivno borbo in politično delovanje za osvoboditev našega delovnega ljudstva v času vojne in po vojni, kar je bilo

vjone in po osvoboditvi, im sicer:
Orden zaslug za narod
III. stopnje so prejeli: Milan
Berk, Kidričevvo; Jože Horvat,
Muretinci; Franc Kajnč, Anhovo;
Matija Pravdič, Vitomarci; Janez
Prevoljšek, Zetale; Bogo Rada-
čko, Črkaljane; Drago Klobu-
čar, Središče; Miha Kolarič,
Ptuj; Janez Kores, Kočice; Du-
šan Stok, Sežana; Jože Vidic,
Trnovska vas; Franc Žižek, Cir-
kulane.
Orden zaslug za narod
III. stopnje je prejela Amalija

nov, Ptuj; Jože Skrlovnik, Ptuj in Martin Žgeč, Dornava.

V nedeljo, 25. julija t. l., je poslušalo okrog 130 možakarjev in žena iz Gorišnice in okoliških vasi zveznega poslanca tov. dr. Jožeta Potrča, ki redno prihaja med volivce številnih volilnih enot ptujskega okraja na kraješ in daljše pomenke. Po daljšem dopoldnevnem sestanku v osnovni šoli in po razgovoru z volivci, ki so ga vprašali za nasvete in pojasnila, si je tov. dr. Jožet Potrč ogledal v spremstvu re- žitvi in vojnah o vojni industriji in pomanjkanju živiljenjskih potrebščin itd. je znal tov. dr. Jožet Potrč nazorno prikazati razvojno pot v ljudsko samoupravljanje, v ljudsko sodelovanje in »odločanje o narodnem bogastvu in o živiljenju kar bo onemogočalo, da bi kapitalizem vsiljeval krize brez posebnost, vojne, zaostalošč odvisnost in drugo. To razlagu je tov. dr. Potrč opiral na zgodo-

Poslanec tov. dr. Jože Potrč pri spomeniku borcev NOV v Gorišnici

publiškega poslanca tov. Franca Bešaka in drugih spomenik padlim borcem NOV na gorščinskem pokopališču in urejeno dvorano v zadružnem domu.

Za vse udeležence je bil sestanek s tov. dr. Jožetom Potrčem zelo poučen. Z lahko razumljivimi besedami kot vedno je tudi tokrat razložil velik pomen delavskega upravljanja v našem gospodarstvu, zdravstvu in prosveti, glede katerega prednjačimo pred drugimi državami v svetu in bomo imeli bogate izkušnje do časa, ko bodo drugod šele začeli uvajati delavsko samoupravljanje, ki postaja neizogibna nujnost našega časa. Z razlagjo o bogastvu in revščini v svetu, o gospodarski zaostalosti in napredku, o državah z razvito industrijo in takrat zelo nujno potrebovalih

Zelo zanimiva je bila tudi diskusija, ki se je razvila, ko je poslanec prenehal. Največ vprašanj se je nanašalo na socialno zavarovanje, na pomoč kmetom s krediti, na cene kmetijskih pridelkov in drugo. Večina diskusije je kazala na dober namen volivcev, da bi prikazali zveznemu poslancu svoje misli in predloge, kako doseči v našem družbenem življenju še več uspehov in kako preprečevati vsako obliko škode. Tov. dr. Jože Potrč je odgovarjal na številna vprašanja volivcev, ki so pri njem vedno zelo zgovorni in mu kaj radi razložijo

brez te, o prizadevanju zaostalih držav za napredkom in o pomoči naprednih držav zaostalim državam, o volji delovnega ljudstva do dela in o brezposelnosti v ZDA in drugod, o konkurenči in krizah, o oboro- svoje tezave in skrbi.

Prihodnje nedelje bo obiskal zvezni poslanec tov. dr. Jože Potrč še druge volilne enote.

V. J.

Iz Leskovca

Dne 20. julija je part. patrulja krenila iz Leskovca. Najprej se je 16-čianska četica ustavila na pokopališču in opravila spominsko slovesnost glede na dogodke in žrtve okupacije. Še salva ob grobu žrtev in patrulja je krenila na partizansko pot. Obhodila je javke, grape in hiše, kjer se je v času okupacije največ dogajalo in delalo za NOB. Patrulja je obdarila otroke na domu padlega partizana tov. Bešaka in s tem končala del naloge. Se s hriba navzdol v gozd ob Dravi in začela je priprava za napad na Videm. V strogem kritju, tišini, v hitrem hodu, po prehodu čez naraslo Dravinjo skozi šturmovsko jelševje in že se je patrulja približala Vidmu na mestu, kjer so jo najmanj pričakovali. Grom petarde in krepek »hura« je spremil leskovške borce, ki so se skozi šolsko dvorišče prikazali presečenčnim Videmčanom. Udarili so se pa le s Podlehnčani in kmalu končali borbo. Žrtev ni bilo, le rahlo znamenje na čelu na eni strani borcev in ranjen čevelj pri nasprotnikih bo še nekaj dni predmet razgovora borcev. Glavni sovražnik — Videmčani namreč — niso storili v akcijo in s tem prikrajšali napadce, ki so se nanjo pošteno pripravili. Se v pozen večer je odmevala pesem borcev in dajala duška uspelj akciji, ki je po 14 km dolgi poti izvedla leskovško patruljo.

Kmetje in kmetijska gospodarstva imajo sedaj po ne roke dela

Ob zadnjih lepih dnevih so se pojavila blizu indaleč od Ptuja skoraj spraznila. Dan za danem so bile ceste polne dobro naloženih voz z dobro posušenim pšeničnim snopjem. Dan in noč brnijo pa vseh mlatilnice, pokajo cepe in ropotajo vejalniki. Znojni, črni od prahu in veselih obrazov spravljajo ljudje zadovoljiv pridelek v shrambe v dobrì veri, da bodo s pridelkom shajali do prihodnjne letine in da bo tudi kaj za pridajo. Po njivah se obražajo mastne braže, na katere bo posejana ajda ali repa. Pri hišah rastejo kopice slame kot gobе, marsikje pa škopajo slamo za prekrivanje streh. Iz kleti Vinarške zadruge v Ptiju odnašajo skrbne gospodinje in dekleta balone in balone okusnega sadjevja.

ca za gašenje žeje pri mlačvi, so veseli lepega vremena in priložnosti za opravljanje na polju in doma, ki so zaradi dejavnih dni precej zaostala.

Kulturni užitek v Gorišnici

V soboto in nedeljo, 24. in 25. julija, so ljubitelji igralske umetnosti imeli svojstven kulturni užitek. Kot gosta izobraževalno umeđu društva Ruda Sever sta nastopala gojenca II. letnika Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani tov. Alija Tkalcic in naš domaćin tov. Zlatko Sugman.

Nastopala sta v svojstveni ameriški veseloigri v treh dejanjih »Ljubim te«, v veseloigri z dvema osebama. Mnogi gledalci so šli skeptični k pred-

stavi, ker si je vsak predstavljal igranje samo dveh oseb kot dolgočasno in monotono igranje, brez prave igralske dinamike, ki smo jo navajeni pri igrah z mnogimi igralci. Bilo pa je ravno nasprotno. Prizori za prizorom so bili vedno bolj zanimivi, dejanje za dejanjem je vedno bolj priklenilo gledalce in to posebno zato, ker nis ali nikdar naprej vedel, kako se bo ta ali drugi prizor razvijal in končal.

Igralca sta pokazala, da raz-

IZ PTUJA

V torek, 27. julija 1954, zvečer so obiskali Ptuj članji zagrebške gledališča »Komedia« in so v gledališču popoldne in zvečer odigrali komedijo »Klopka«, ki jo je o ličkem življenju napisal Pera Budak.

Ker je bila predstava z lepkim napovedana za 28. julij zvečer, je bilo zvečer na predstavi malo gledalcev. Popoldnevna predstava je bila za rezerviste in aktivne vojake ptujske garnizije.

Obe predstavi sta zelo zadovoljili gledalce, kar je zasluga izkušenih igračev, ki so v likem dialektu prikazali žaljivi odloomek iz ličkega življenja.

Uporno, da nam bo večkrat dana priložnost gledati v ptujskem gledališču tudi igralcev iz sosednjih republik.

IZ MAJSPERKA

V preteklem tednu je lovsko družino iz Majsperske obiskala izredna sreča. Član družine, lovec tov. Franc Verdenik, se je vrátil v četrtek dopoldne s Ptujsko goro v Lešje. Krenil je v gozd in po nekaj minutah ustrelil lepega, 10 let starega srnjaka.

V nedeljo, 18. julija t.i., je bila majsperska družina povabljena v Stoporce na lov na divje svinje, ki se kar sprejajo po njivah in delajo veliko škodo. Lov se je končal s srečnim odstrelom 145 kg težkega prašiča, katerega je ustrelil z enim strelom Jaka Misak. Majsperskim lovcom čestitamo in jim želimo še daljnjih uspehov. Plena je še obilo.

Ne pozabite takoj nakazati zaostale naravnine za

SLOVSKI JEDNIK

POZIV

k vložitvi davčnih prijav za pavšalno odmerno dohodnine in prometnega davka za leto 1954.

Po členu 37 Uredbe o dohodnini se odmerja dohodnina pavšalno za davčno leto vnaprej tistim obrtnikom, ki ne zaposljujejo tuje delovne sile. Vajenci se ne štejejo za tujo delovno silo.

Pozivamo vse prizadete davčne zavezanec, da do 31. julija 1954 vložijo davčne prijave pri LOMO Ptuj, ki bodo podlagata za odmerjo pavšalno dohodnino in prometnega davka za leto 1954.

Ljudski odbor mestne občine Ptuj

polagata že s precejšnjo igralsko tehniko, da je bilo mimično igranje prav dobro spremljano in povezano z vsebinsko in deno situacijo ter sta igrala v lepem odrškem jeziklu. Aplavz, ki sta ga bila deležna po vsakem dejanju, zlasti še ob koncu predstave, je bil najboljši dokaz, da sta si naša mlada bodoča slovenska igralca pridobila simpatije vseh, ki redi obiskujejo predstave in znajo ceniti kulturne pridobitve in delo kulturnih delavcev.

Leþo nam je bilo v Domu ob Dravinji

Prva izmena počitniške kolonije, ki je prezivila polne tri tedne v lepem Domu ob Dravinji (Štatenberg) s svojo krasno lego in idilično okolico, je dosegla svoj namen. Podhranjenega deca je telesno pridobila od 1 do 3,60 kg ter tudi drugače okrepla. Vreme je bilo žaljiv muhasto, toda kljub temu nam ni bilo nikdar dolgčas. Ob takih dneh smo igrali šah, brali knjige, prepevali, a pod oboki smo se igrali z žogami. Ob dolomem izličku življenja.

Uporno, da nam bo večkrat dana priložnost gledati v ptujskem gledališču tudi igralcev iz sosednjih republik.

R. M.

Aeroklub Ptuj ima agilen odbor in lep načrt dela

V soboto 24. julija t.i. je bil izredni občni zbor Aerokluba Ptuj, ki je imel nalogo sprejeti pravilnik dušstva in izvoliti nov upravni in nadzorni odbor, ki naj prevzame vse pravice, odgovornost in naloge dosedanjega iniciativnega odbora.

Do izrednega občnega zборa je lahko prislo, ko pa je iniciativni odbor opravil veliko delo ter postavljal Aeroklubu Ptuj zdravje temelje in mu zagotovil nadaljnji uspešni razvoj. Posebeni težav pri volitvah novega upravnega in nadzornega odbora ni moglo biti, pa tudi ne z izvedbo občnega zborja, saj se je že z delom iniciativnega odbora izkazalo, da so bili v njem aktivni, pozrtvovalni in resni odborniki, kateri mirno lahko ostanejo v stalnem upravnem in nadzornem odboru.

Najbolj je razveseljivo dejstvo, da je v Moškanjih začela gradnja hangerja Aerokluba, ki naj bi bil, kakor se predvideva, letos septembra že gotov. Ob otvoritvi bo velika letalska prideliv in ob tej priložnosti bodo skakali novi tečajniki padatskega tečaja, med katerimi je zopet več decklet.

Občni zbor se je končal v razpoloženju dobre volje in pripravljenosti storiti vse, da bo Aeroklub Ptuj v celoti služil svojemu patriotskemu namenu in da bo postal središče letalskega življenja mladine ptujskega okraja ter številnih prijateljev letalstva, jedralstva in padalstva.

Vaški odbor SZDL Draženči
prirede v nedeljo, 1. avgusta t.i., ob 15. uri v Draženčih

VRTNO VESELICO
z veselim sporedom in plesno godbo.

Za jedačo in dobro kapljico preskrbijo. Za prigrizek bodo tudi kmečke gibance.

Vabi odbor SZDL Draženči p. Hajdina

pravico, da sme čitati knjige. Čital je vse dni. Knjiga mu je bila edina prijateljica. Pri tem je bilo usodno to, ker ni čital na glas. Govor mu je čisto zamrl. Ko je zopet zadihal svobodo, bi rad govoril, a dolgo časa ni mogel ničesar spraviti iz sebe. Odslej je močno jedjal, kar ga je tudi oviral zlasti pri političnem delu. Polagoma si je Pepek nabral zopet toliko sil, da je zopet izzareval revolucionarni duh. Toda delo je bilo sedaj mnogo težje, ker je bil kompromitiran. Z dninarnostom se je edajte težje preživljaj, zato si je poiskal novo zaposlitev kot gozdnim delavcem na Pohorju pri Rušah. Tu je nadaljeval borbo za delavsko stvar vse do razpadanja stare Jugoslavije.

Tudi med okupacijo je nadaljeval z borbo. K odporu je organiziral lesne delavce, toda je padel v roke Gestapa, ki ga je poslal v neko taborišče pri Augsburgu. Tu pa ga je kmalu doletela smrt. Ko je bilo bombardirano mesto, ga je raztrgala bomba.

V Koroščevem Pepek se odraza svetli lik pravega komunista. Kot dlinar si je uporno osvajal teorijo marksizma-leninizma. Vedno je utrjeval zavest komunista. Na svojo partijo, katere član je postal leta 1934, je bil zmeraj ponosen in se tudi vedno boril za njen program. Na vsakem koraku se je revolucionarno boril proti izkoriscenju slovščine po slovensku. S svojim delom in življenjem je dojal vsem delovnim ljudem lep vzgled. Pepek se je junaško ves žrtvoval za socializem, za katerega je med okupacijo žrtvoval tudi svoje življenje.

Rudi Ilc

„ŠTAJERSKA V BORBI“

Korošec Jože, dlinar iz Vurberga pri Ptiju se je že v stari Jugoslaviji ves žrtvoval za socializem in zanj med okupacijo žrtvoval tudi svoje življenje

dost veljala. Nekoč je bil tudi Kranjc hodoval sredstev, da bi se dalje šolal. Ko je končal osnovno šolo, je začel hoditi na dno. Ljudje so ga cenili kot dobrega delavca, ker se je znal lotiti vsakega kmečkega dela na pravem koncu. Z dobro organizacijo in spretnostjo je dosegel pri raznih delih lepe uspehe. Toda Pepek ni bil hlapčevski dlinar, ki bi gospodarju vse prisilil in bil zadovoljen z vsako drobnico, za ogrom pa ga obral do kosti. Gospodarjuje je povedal vse v obraz in odločno zahteval svoje delo primerno plačilo. Pepek na primer ni hotel na »dero« na graščinsko, kjer so delali pri lastni hrani včasih tudi za kovača. Pepek je raje ostal doma in študiral knjige. Izkorščevalci, ki so ga imeli v želodcu, so ga hoteli proglašiti za »vtragiča«, češ da mu smrdel.

Koroščev Pepek se je najraje družil z otroki, ki so živelj prav tako v revščini. Cutili so, da jih bogatejši otroci ne razumejo in nekateri tudi prezirajo. Ce so otroci napravili kakšno škodo na poti v ali iz šole na graščinski ali kmečki zemlji, da so pomendrali travo in žito, polomili mladje, žgali smolo na smrečju itd., so se odrali ljudi najraje znašali nad revno deco, ki je bila najmanj zaščitena. Čeprav so se nekateri starši potegnili za nje, njihova kočarska beseda ni

Pepek je zelo rad čital. Skoraj ves prosti čas je izkoristil za izobraževanje. Zanj so se posebej zanimali dijaki-Skojevc. Oskrbovali so ga z napredno literaturo in ga vabili v svojo družbo. Kot fantje na vasi so se shajali ob sobotnih in nedeljnih večernih in prediskutirali dolge večere. V poletju so se hodili ob nedeljnih kopat v Dravo, all pa so organizirali male izlete v bližnjo okolico. Pozimi so se zbirali ob luščenju bučnic in korenin v naprednih hišah. Najbolj nov »boljši« kmetov pa si nihal nikoli dotakniti. Že kot soškar je začel Pepek spoznavati

trč iz Janeževcev. Čeprav je dr. Potrč moral prehoditi dolgo pot, je rad prihajal med Krčevinarje. Tako je postal Koroščev Pepek čedalje bolj zaveden in razgledan delavec. Z razrednim nasprotnikom se je kaj rad spustil v debato. Znan je pobiti marsikaterega zagrizenega klerikalca. Pepek je znal povzdrigniti delavski glas na zborovanjih, ki so jih organizirale razne proti-delavskie stranke v stari Jugoslaviji. Če je bil kakšen večji shod, so poskušali žandarji Pepeka nekaj dni prej zapreti. Navadno so se njihove nakane izjavljale. Pepek se je prikradel na zborovanje in revolucioniral množico z udarnimi parolami. Vsaka organizacija, kjer je bil Pepek včlanjen, je bila žandarjem sumišljena. Tako se je Pepek na Grajeni vključil v Društvo kmečkih fantov in dekle. Društvo je zelo zaživel, toda le za kratki čas, ker da je oblast kmalu razpustila. O drznem in odločnem Pepekcu so ljudje mnogo govorili. Ko so videli borbenega Pepeka, je začela tudi v njih rasti delavščina. Pepek je bil takrat preobrnili kočo pri Kran-

-

zivljenju. Razumljivo je, da žandarji Pepeka nikoli niso pustili v miru. Stalo so ga zasedovali in večkrat preobrnili kočo pri Kran-

Ivan Potrč: Na kmetih

V času, ko pričakujemo oni veliki tekst, ki naj bi zajel in pokazal z veliko umetniško potenco borbo našega naroda, našo revolucijo v drugi svetovni vojni, v tem času, ki se že kar preveč vleče, se pojavlja vrsta del, ki prikazuje življenje v že pridobljeni neodvisnosti, več del, ki obravnavajo določeno fazo našega povojnega življenja. Med take tekste — in prav med prve — moramo uvrstiti tudi zadnje delo Ivana Potrča roman »Na kmetih«.

Pisatelja Ivana Potrča poznamo že po delih, ki jih je napisal pred vojno. Prvi začetki njegovega pisateljevanja segajo v trideset leta. 1933 se je oglašil v Ljubljanskem Zvonu, 1937 je napisal daljšo povest »Sin«, ki je izšla v knjigi pri napredni Vodnikovi družbi. Med vojno je pisatelj držal kulturni molk, pač pa se je takoj po vojni pojavil s knjigo »Kočarji in družge povesti« (1946). Prozi je sledila dramatika. V petih letih (od 1947 do 1952) je izdal dramsko trilogijo o Kreflih (Kreflovka kmetija, Lacko in Krefli, Krefli). Poleg tega je napisal filmski scenarij Gorice, po katerem so izdelali film.

V sami fabuli romana nam pisatelj ne odkriva nič novega, nič, kar bi v tej ali oni varianti ne bilo že kdaj napisano. Nova je le časovna perspektiva in nove tudi družbenе sile, ki nastopajo.

Oblíkovanov bi lahko roman imenovali okviren. Ta okvir je ječa, v kateri se nahajača pisatelj in junak romana. Vsa zgodbu je pripravil kmečkega fanta, ki je v ječi zaradi umora. Pisatelj z zanimanjem spreminja pripovedovanje mladega Hedla — tako je glavni osebi romana ime — in ga s prepričljivostjo pred nami razgrinjava. Zgodba se dogaja prva leta po vojni. Hedlovo družino je zadeala nesreča, da so ji Nemci ubili očeta in sina. Ostale so le hčerke in najmlajši — Hudev Južek. Novo nesrečo pa prinese partizan Strafelj, ki se poroči z eno od hčera. Stara Hedlovka se s tem ni mogla spriznati, kajti Strafelj je bil nekako kriv smrti Hedlovih dveh. Južek ravno v teh letih dorasta in mu takrat razmerje le škodujejo. Nedaleč od njih je Toplekovina. Starji Toplek je že nekaj časa bolan in ima le malo upanja, da bi se kdaj ozdravil. Toplečka se tega zaveda, ker pa je treba pri kmetiji vedno močne roke, prosi tu in tam Južka za pomoč. Toda te pomoči je treba iz dneva in dan več. Južek dela več pri Toplekovih kot doma. Ker se zadnji poskus, da bi dobil od matere grunt, ponesreči, se Južek eno slavno preseli k Toplekovim. Ti so imeli dve dekle. Za mlajšo, Tuniko, se je že nekoliko ogrel, a tedaj nastopi usodno. Stara Toplečka — Žefka — je še zrela ženska, ki še nekaj pričakuje od življenja. Začne ljubezensko razmerje z Južkom ter kmalu po moževi smrti dobi otroka. Toda Južek se zalubi v hčer Hano, zato se stare zanemari in začne piti. Iz nekega sovraštva daje piti tudi malemu otroku. Južek jo nekoč dobi, da vliva otroku žganje v usta. Južek je zbesen in jo zduši z njenimi kitami. Zato so ga zaprli. Toda doma ga čaka Hana, ki je rodila njuno dete, čaka ga Toplekovina in deklica, ki jo ima s Toplečko.

SADJARSTVO

(Nadaljevanje z 2. strani)

prodaja sadik maticno knjige izvora cepičev. Drevesnice, ki same nimajo maticnih dreves za cepiče, morajo pravočasno cepiče nabaviti pri kmetijskem obratu, kjer imajo matična drevesa. Za sorte, ki imajo sibko rast ali so debla občutljiva za pozebo, je obvezno rabiti deblovec.

Dolžnost kupca je, da se zasigura pri nakupu sadik, da odgovarja sedika naročlu. Jasno je, da mora sadika biti zdrava, rastna, brez kaparja in ostalega, kar nam mora prodajec zagotoviti. Le tako bodo naši novi nasadi koristni. Odgovarjalo bodo želji sadjarja.

Posebno je treba opozoriti sadjarja na zatiranje listnih uši, ki sedaj močno nastopajo. Uničimo jih s pantakanom, nikotinom ali muščim lesom, tobačnim izvlečkom in mazavim zgrbanjem in listi in s tem preprečijo prehrano sadike. Okrog letos posajenih sadik požanje, mo plevel in ga pustimo, da tam segnije. Zatirajmo voluharja in pazimo, da s' zajček ne bruši zob na našem dreju tokom jeseni. Z zavarovanjem mladih sadik ne odlagamo do zime. Zajec rad ogleda sadike že od avgusta naprej.

IZ ZABOVC

Vsebinsko je roman zelo razgiban, napisan z napetostjo, ki bralce vseskozi vleče. V romanu je tendenca izrazita: prikazati življenje, resnično življenje. In reči moramo, da je pisatelj odkrit. Erotika v romanu je poglavje zase, ki bi zahtevala podrobne obdelave. Je močna, primarna, a žal, ne vedno resnica.

Potrčovo pisateljsko ustvarjanje je bilo vseskozi izrazito napredno. Iz vsakega njegovega dela govorja dvojno življenje: kakršno je in kakršno bi moral biti. Socialni moment je os vseh njegovih stvaritev. Ce pa potem predejmo od splošnega k posameznostim in natančne določimo ter opredelimo ustvarjanje, vidimo, da se to dogajajo vrši pretežno v pisateljevi ožji domovini, da se socialnemu momentu pridružuje še drugi, ki mu je skoraj nujen, ki pa je za Potrča značilen, erotični moment. Erotika v kmečkem okolju, ki ni nik blaziranega, marveč preprosta, naravna po pisateljevem — pravilnem ali nepravilnem prikazu — groba in surova. Velika odlička Potrčevih del je klen, sočen, z narečnim oblikom prepojen — ne pobaran! — jezik. V tem gre všeč tako daleč, da se bralcu kar upira, ker je preveden navajem jezik.

Roman je izšel kot prvi v novi zbirki Slovenskega knjižnega zavoda »Sodobni roman«. Ob zaključku ima cel slovarček lokalizmov. Oprema in oblika Uroša Vagaje sta prizupni; tudi tiskarska stran je z vso skrbjo obdelana. Po Slov. Jadranu

Sodba, ki jo je izreklo okrajno sodišče v Ptiju, je med ljudstvom Gorišnice in okolice ugodno odjeknila. Krabonja je bil namreč obsojen na 12. mesec stroge zapora in na povrnitev skode Antonu Pucu.

Alojz Krabonja je namreč sedovno kolo na svojem domu popolnoma razmontiral, dele porabil in razpečal, ogrodje pa vrzel v Pesnicu. Krabonjevo početje je bilo kmalu odkrito.

Nekaj za naše gospodinje in dekleta

Sončne pege najbolj vznenimajo rdečelase, plavolase ljudi, ker je njihova koža izredno občutljiva za sončne žarke in zaredi tega se zbraza podkožni pigment na določenih delih našega telesa. Naj vam povem kar v začetku, da nimamo sredstva, ki bi to zbiranje pigmenta popolnoma preprečilo, kajti toognjenje je prirojeno, pač pa imamo sredstva, ki pomagajo, da pege zbledijo. V najnovejšem času uporabljajo kozmetičarji poseben način, da pege postrgajo, toda če jih je preveč, je ta način predrag in dolgotrajen. Zato rajši uporabljamo domača sredstva, ki so tudi kolikor toliko uspešna, vsekakor pa so neškodljiva in po-

cenljiva. Tako sredstvo je limonin sok s soko in enkrat dnevno prenamejmo pege. Ali pa zmenimo 25 g limoninega soka, 1 žličko boraksa in 1 žličko prekuhanega voda. To dobro zmenimo in putimo v dobro zamašen steklenički en dan. S to zmenjo prenamejmo vsak večer pege. Za mazanje lahko uporabljamo čoplje.

Zaboj za smeti ne bo neprijetno dišati, če dam vanj vsak dan svež časopisni papir. Posebno važno je, da je časopis na dnu.

Zarjaveli ključi bodo postali spet čisti in bleščeci, če jih večkrat namočim v terpentinu in zbrismem z mehko volmeno krpko.

Črne volnene stvari, kakor tudi čipke, perem v mlačni vodi, ko sem dodala govej žolč.

Tako sredstvo je limonin sok s soko in enkrat dnevno prenamejmo pege. Ali pa zmenimo 25 g limoninega soka, 1 žličko boraksa in 1 žličko prekuhanega voda. To dobro zmenimo in putimo v dobro zamašen steklenički en dan. S to zmenjo prenamejmo vsak večer pege. Za mazanje lahko uporabljamo čoplje.

Poleg teh »maž« moramo skrbeti tudi za druge organe. Zato sprijemo vsako jutro skodeličko čaja, ki čisti kri, jetra in žolč.

Razen limone uporabljamo lahko tudi kumarice. Lahko stisnemo sok ali pa tudi polozimo na pege koščke kumarice in jih tam držimo 10—30 minut. To naredimo enkrat dnevno. Izperemo z mlačno vodo.

V vsaki lekarni ali celo drogeriji lahko kupite že pripravljeno sredstvo za beljenje sončnih peg. Pri uporabi vseh teh sredstev (tudi če si ga pripravite doma) ne pozabite na pravilo obraza. Pred uporabo masirajte na kožo nekaj obkladkov mlačne vode, v kateri ste raztopili boraks. Če tudi to ni pomagalo, namažite kožo s cinkovim mastio in jo pustite deset minut, potem pa obrišite.

Če hočem pregnati črve iz cvetličnih lončkov, jih dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram

do plesnobi, dam lessno oglie v bombažno vrečico in jo položim na moko. Oglie bo vpijanje. Prav tako mokram